

РЕШЕНИЕ

КАРАР

Буа шәһәре

22 нче февраль 2018нче ел

№ 5-29

Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең этикасы һәм хезмәт тәртибе кодексын яңа басмада раслау турында

Татарстан Республикасы Президенты Указын “Татарстан Республикасы дәүләт граждандан хезмәткәрләре этикасы һәм хезмәт тәртибе кодексын раслау турында” 29 ноябрь 2014 ел №УП-1100 тәңгәлләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 4 апрелендәге “Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органнарының рәсми сайтлары бүлекләрен “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру һәм коррупциягә каршы тору мәсьәләләре буенча тугыруга Бердәм таләпләрне раслау турында” карары нигезендә, Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы Уставының нигезендә Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Советы

каrar чыгарды:

1. Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең этикасы һәм хезмәт тәртибе кодексының яңа басмасын расларга.

2. Буа муниципаль районы Советының 22.12.2011, № 4-7 һәм 16.12.2014 № 9-43 “Буа муниципаль районының жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләрнең этика һәм хезмәт тәртибе кодексы” турындагы карары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары житәкчеләренә әлегә Кодекс мәгълүматларына таянып эш итәргә һәм карар белән танышуны тәэмин итәргә.

4. Жирле үзидарә органнарына тәкъдим итәргә:

-муниципаль хезмәткәрләр этикасы һәм хезмәт тәртибе кодексын эшләргә һәм расларга;

-муниципаль хезмәткәрләренә хезмәт килешүләренә муниципаль хезмәткәрләр этикасы һәм хезмәт тәртибе кодексын бозган өчен җаваплылык турындагы нигезләмәләренә кертергә.

5. Татарстан Республикасы Буа муниципаль идәрәсе вазыйфаларын вакытлыча биләүче затларга Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләренә этикасы һәм хезмәт тәртибе кодексының әлеге затлар хокукый статусына каршы килмәгән өлешендәге нигезләмәләрен үтәүне тәкъдим итәргә.

6. Әлеге Карарны Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының рәсми сайтында bua@tatar.ru. урнаштырып халыкка җиткерергә.

7. Әлеге Карар аңа кул куйган көннән үз көченә керә.

8. Әлеге Карарны үтәүне контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Буа муниципаль район Советы Аппараты җитәкчесе А.М. Алимовага йөкләргә.

Буа муниципаль районы башлыгы
һәм муниципаль район Советы рәисе

М.А. Жаббаров

Кушымта

Буа муниципаль район Советы

Карары № 5-29 22.02.2018нче ел

Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарэ органнары муниципаль хезмэткэрлэрнең этикасы һәм хезмэт тәртибе кодексы яңа басмада

I. Гомуми нигезлэмэлэр

1. Татарстан Республикасының Буа муниципаль районның жирле үзидарэ органнарына гражданның муниципаль хезмэткэрлэрнең ышаныч абруен ныгытуга ярдәм итү, шулай ук муниципаль хезмэткэрлэр үз һөнәри эшчәнлеген лаеклы үтәү, хезмэт тәртибе этик нормаларын һәм кагыйдэләрен билгеләү максатларында, Россия Федерациясе Конституциясе һәм Татарстан Республикасы федераль закон нигезлэмэләре «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 нче елның 25 нче декабрдәге №273-ФЗ номерлы федераль законнар, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» гы 2 нче март 2007 нче ел № 25-ФЗ Федераль Законы, Россия Федерациясе Президентының 2002 нче елның 12 нче августындагы №885 “Дәүләт хезмэткэрлэрнең хезмэт тәртибенәң гомуми принципларын раслау турында” Указы, Татарстан Республикасы муниципаль хезмэт турында Кодексы 25нче июнь, 2013нче ел, №50-ТРЗ нигезендә Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарэ органнары муниципаль хезмэткэрлэрнең этикасы һәм хезмэт тәртибе кодексы эшләнде.

2. Кодекс һөнәри хезмэт этикасының һәм хезмэт урынында тәртипнең төп кагыйдэлэрнең гомуми принциплары жыелмасыннан гыйбарәт, били торган вазыйфасына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасының Буа муниципаль районы жирле үзидарэ органнары муниципаль хезмэткэрләрә шуларга таянып эш итәргә тиеш.

3. Россия Федерациясе гражданы, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы учреждениләрә эшкә керүче гражданин Кодекс нигезлэмэләре белән таныша һәм аларны үзенәң һөнәри эшчәнлегә процессында үти, шул исәптән “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникация челтәрәндә куллана.

4. Һәр муниципаль хезмэткэр Кодексның нигезлэмэләрә төгәл үтәргә тиеш, ә Россия Федерациясенәң һәр гражданы муниципаль хезмэткәрден төрле мөнәсәбәтләр нигезендә Кодекс нигезлэмэләрә көтәргә хокуклы.

5. Кодексның максаты булып, жирле үзидарэ органнары муниципаль хезмэткэрләрә, гражданны алдындагы жаваплылыкны аңлап, үз вазыйфай бурычларын намуслы һәм югары һөнәри дәрәжәдә башкаруны, шулай ук муниципаль хезмэткэрләрнең абруен ныгытуны, дәүләт органнарына һәм жирле үзидарэ органнарына халык ышанычын аклауны һәм муниципаль хезмэткэрләрә үз-үзенә тоту тәртибенәң бердәм нормаларын булдыруны тәмин итү тора.

6. Кодекс муниципаль хезмэткэрләр үзләрәң вазыйфай бурычларын намуслы һәм югары һөнәри дәрәжәдә башкаруны күздә тота.

7. Кодекс муниципаль хезмэт өлкәсендә әхлак нормаларына, жәмәгәтьчелектә муниципаль хезмэткэрләрәң ихтирамлы мөнәсәбәткә нигезләнгән үзара мөнәсәбәтләрне формалаштыруга нигез булып хезмэт итә, шулай ук муниципаль

хезмәткәрләренең ижтимагый аң һәм әхлак, аларның үзконтроль институты буларак хезмәт итә

8. Муниципаль хезмәткәрләренең Кодекс нигезләмәләрен белүе һәм үтәве аларның хезмәт урынындагы тәртибен бәяләү критерийларынан берсе булып тора.

II. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенең төп принципнары һәм кагыйдәләре

9. Муниципаль хезмәттә булган Россия Федерациясе гражданның муниципаль хезмәткәрләренең төп принципнары нигезе булып, хезмәт тәртибе тора.

10. Муниципаль хезмәткәрләре дәүләт, жәмгыять һәм гражданның алдындагы жаваплылыкны аңларга тиешле:

а) дәүләт органнарына һәм жирле үзидарә органнарының нәтижәле эш булу максатынан үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм югары һөнәри дәрәжәдә башкаруы тора;

б) вазыйфаи бурычларны үтәгәндә расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка хәлләргә карамастан, кеше һәм гражданның хокукларын, ирегән һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

в) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга бертигез, гадел мөнәсәбәт тәмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданның һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданның карата аерым мөнәсәбәттә булмаска;

г) вазыйфаи бурычларны намуслы үтәүгә каршылык тудыра торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;

д) үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының тәэсир итү мөмкинлеген калдырмыйча, нейтральлек сакларга;

е) гражданның һәм вазыйфаи затларга мөрәжәгать иткәндә, әдәпле һәм игътибарлы булырга;

ж) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый горейф-гадәтләренә һәм традицияләренә карата ихтирамлы булырга;

з) төрле этник һәм социаль төркемнәренә, шулай ук конфессияләренә мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

и) милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

к) аның репутациясенә яисә муниципаль органның абруена зыян китерерлек конфликтлы вәзгыятьләргә юл куймаска.

л) дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары, шулай ук муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлек эчтәлегенә төп мәгънәсе, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен тану, үтәү һәм яклау.

м) үз эшчәнлеген дәүләт органы һәм жирле үзидарә органы вәкаләтләре чикләрендә башкаруырга, үзара субординация һәм буйсынуны жирле үзидарә органы функциональ оештыру структурасында сакларга тиешле;

- н) нинди дә булса һөнәри яки социаль төркемнәргә һәм социаль оешмаларга өстенлек бирмәскә, аерым гражданның, һөнәри яки социаль төркемнәренң, оешмаларның йогынтысына бәйлә булмаска;
- о) ришвәтчелек белән бәйлә хокук бозуларга этәрү максатыннан чыгып, нинди дә булса затларның жирле үзидарә органнары хезмәткәренә мөрәжәгать итүенң барлык очраклары турында эшкә яллаучы (эш бирүче) вәкиленә яки башка дәүләт органнарына, прокуратура органнарына житкерергә;
- п) башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә үтәргә, бурычларны башкарырга, тыюларны бозмаска;
- р) һөнәри этика һәм эштә үз-үзенә тоту кагыйдә нормаларын үтәргә;
- с) Россия, Татарстан Республикасы һәм башка дәүләтләр халыкларының горейф-гадәтләре һәм традицияләренә толерант мөнәсәбәттә булырга, төрле этник, социаль төркемнәр һәм конфессияләренң мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;
- т) муниципаль хезмәткәренң вазыйфаи бурычларын намуслы төстә үтәвенә шик тудырмакка, шулай ук жирле үзидарә органнары дәрәжәсә яки абруена зыян салырдай низаглы хәлләргә кермәскә;
- у) мәнфәгатьләр бәрелешә килеп чыгуга юл куймаска һәм килеп туган мәнфәгатьләр бәрелешә очракларын жайга салу буенча Россия Федерациясә законында күздә тотылган чаралар күрергә;
- ф) шәхси мәсьәләләргә хәл иткәндә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт урыныннан файдаланмаска;
- х) дәүләт органнары, жирле үзидарә органнарына һәм аларның житәкчеләренә карата халык алдында фикер белдерүләрдән һәм бәяләмә бирүләрдән сагаерга, әгәр бу муниципаль хезмәткәренң хезмәт вазыйфаларына кермәсә;
- ц) дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары эше турында жәмгыятькә мәгълүмат житкерү буенча массакуләм мәгълүмат бирүдән сакланырга;
- ч) дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары эше турында жәмгыятькә мәгълүмат житкерү буенча массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләргә эшчәнлегенә ихтирамлы мөнәсәбәттә булырга, шулай ук билгеләнгән тәртиптә дәрәс мәгълүмат алуга ярдәм итәргә;
- ш) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүчә белешмәләргә, шулай ук вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләргә, кирәк өчен төгәл мәгълүматларны тапшыру, Россия Федерациясенң халыкара килешүләргә, дәүләт һәм муниципаль бурычны, Россия Федерациясә территориясендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр, чит ил валютасында (шартлы акча берәмлегендә) акча әйләнешенң бәйсә билгеләнешне массакуләм мәгълүмат чараларында фаш итүдән чикләнергә кирәк;
- щ) үзә жаваплылыгындагы ресурслардан нәтижәлерәк файдалануға даими рәвештә омтылырга тиеш;
- ы) Татарстан Республикасы территориясендә яшәүчә Россия Федерациясә халыкларының мәдәниятен, телләрен үстерү, саклап калу; мигрантларның социаль һәм мәдәни яраклашуын тәмин итү, төрле этник, социаль төркемнәр һәм конфессияләренң мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, милләтара (халыкара) низагларны булдырмакка шартлар булдырырга;

э) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга бертигез, гадел мөнәсәбәт тәэмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнырга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнырга карата аерым мөнәсәбәттә булмаһка.

11. Муниципаль хезмәткәрләр Россия Федерацияһе Конституцияһен һәм федераль законнары һәм башка Россия Федерацияһе норматив хокукый актлары үтәргә бурычлы.

12. Муниципаль хезмәткәрләр үз эшчәнлекләрендә, сәйәси һәм икътисади максаттан яисә башка сәбәпләр аркаһында, законнары һәм башка норматив хокукый актлары бозуға юл куярга тиеш түгел.

III. Муниципаль хезмәткәрләренң коррупциягә каршы үз-үзенә тоту стандарты

13. Муниципаль хезмәткәрләр билгеләнгән тәртиптә Россия Федерацияһе законнары нигезендә ришвәтчеләкне булдырмас өчен төрлә профилактик кисәтү чаралары күрәргә бурычлы.

14. Муниципаль хезмәткәрләр вазыйфаи бурычлары үтәгәндә, мәнфәгатьләр конфликтна китерердәй шәхси кызыкһыну туу турында районның жириле үзидарә органы житәкчесенә хәбәр итәргә һәм конфликтны булдырмау чаралары күрәргә. Мәнфәгатьләр конфликтна китерүчә барлык сәбәпләргә каршы торырай чаралар күрәргә һәм конфликт яки аның булу мөмкинлегә турында үзенң житәкчәңнә язма рәвештә искәртәргә.

15. Муниципаль хезмәткәр Россия Федерацияһе законы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә үзенә һәм гаилә әгъзаларына кагылышлы мәгълүматны, шул исәптән, аларның керемнәре, салым түләү объекты булган хосусый миләкләре, миләк характерындагы бурычлары турындагы мәгълүматны житкәрергә.

16. Муниципаль хезмәткәр ришвәтчеләк белән бәйлә хокук бозуларға әтәрү максатыннан чыгып, нинди дә булса затларының жириле үзидарә органнары хезмәткәренә мөрәжәгать итүенң барлык очраклары турында эшкә яллаучы (эш бирүчә) вәкиленә яки башка дәүләт органнарына, прокуратура органнарына житкәрергә;

17. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

а) жириле администрация башлығы вазыйфасын контракт буенча биләүчә муниципаль хезмәткәрдән тыш, түләүлә бүтән эш башкаһса, яллаучы вәкиленә (эш бирүчәгә) алдан язмага хәбәр итәргә тиеш.

б) эш бирүчәдән язма рәхсәт алырга:

районның жириле үзидарә органы житәкчесенәң язма рәхсәтеннән тыш чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданныры һәм гражданнылығы булмаған затлар тарафыннан финансланған түләүлә эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Россия Федерацияһе законы яки Россия Федерацияһе халыкара килешүе тарафыннан башка гамәлләр каралмаған очракта;

район жириле үзидарә органы житәкчесенәң язма рәхсәтеннән башка чит илләренң, халыкара оешмаларының бүләкләүләрен, мактау һәм махсус билгеләрнә (фәнни исемнәрдән тыш), сәйәси партияләренң, башка жәмәгать оешмаларының һәм дини берләшмәләренң мактау билгеләре һәм махсус исемнәрен алырга. Әлегә оешмалар

белән үзара бәйләнеш муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларына кергән очракта;

в) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлешләренә, пайларына) ия булуы мәнфәгатьләр конфликттына китерсә яисә китерергә мөмкин булса, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләренә, акцияләренә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларында катнашу өлешләренә, пайларын) Россия Федерациясә гражданнар законы нигезендә ышанычлы идарә итүгә тапшырырга тиеш;

г) вазыйфай бурычларны үтәү белән бәйле булмаган максатларга материал-техник, финанс һәм башка муниципаль милек чараларын куллану.

18. Физик һәм юридик затлардан вазыйфай дәрәжәгә бәйле рәвештә яисә вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата кызыксындыру, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләр) алырга рөхсәт ителми. Муниципаль хезмәткәрнең протокол чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле алынган бүләкләре муниципаль милек булып таныла һәм, Россия Федерациясенә Гражданлык кодексында билгеләнгән очрактан тыш, үзе муниципаль хезмәт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла.

19. Муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясә законы нигезендә кабул ителгән нормаларын һәм таләпләрен саклаганда һөнәри эш кәгазьләрен үзгәртә ала һәм дәүләт органына яки жирле үзидарә органына тапшыра ала.

20. Муниципаль хезмәткәренә рөхсәт бирелмәгән килеш таратуга җавап бирергә тиеш булган яки вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган мәгълүматның сер булып калуын тәэмин итү буенча тиешле чаралар күрергә кирәк.

21. Житәкче булып торган муниципаль хезмәткәр сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә муниципаль хезмәткәрләренә мәжбүри катнаштыру очрактарына юл куймаска тиеш.

22. Муниципаль хезмәткәр, башка муниципаль хезмәткәрләренә карата оештыру-боеру вәкаләтләренә ия булган муниципаль хезмәткәренә профессиональ осталык үрнәге, тел-теш тидергесез абруйлы белгеч булып тору, учреждениедә нәтиҗәле эшләү өчен уңай мораль-психологик климат булдыруга ярдәм итү тәкъдим ителә.

23. Муниципаль хезмәткәр, башка муниципаль хезмәткәрләренә карата оештыру-боеру вәкаләтләренә ия булган хезмәткәренә үз буйсынуындагы муниципаль хезмәткәре:

а) мәнфәгатьләр бәрелешен кисәтү һәм жайга салу чараларын күрергә;

б) коррупцияне кисәтү чараларын күрергә;

в) муниципаль хезмәткәрләрен сәяси партияләр һәм ижтимагый берләшмәләр эшчәнлегендә катнашуга мәжбүриләү очрактарына юл куймаска тиеш.

24. Муниципаль хезмәткәр, башка муниципаль хезмәткәрләренә карата оештыру-боеру вәкаләтләренә ия булган хезмәткәренә үз буйсынуындагы муниципаль хезмәткәрләренә коррупциячел тәртипкә юл куймавы буенча чаралар күрергә, үз тәртибе белән намуслылык, гаделлек үрнәкләрен күрсәтергә кирәк.

25. Муниципаль хезмәткәр, башка муниципаль хезмәткәрләренә карата оештыру-боеру вәкаләтләренә ия булган хезмәткәренә үз буйсынуындагы

муниципаль хезмэткэрлэргә карата жаваплылыкны бозса, яки хезмэт тәртибе кагыйдэләре һәм эхлак принциплары боза торган гамәлләр кылса, Россия Федерациясе законнар нигезендә жаваплылык тотат.

IV. Муниципаль хезмэткэрлэрнең этикасы һәм хезмэт тәртибенә тәкъдимнәре.

26. Муниципаль хезмэткэр, конституцион нигезләмәләрдән чыгып, кеше, аның хокуклары һәм ирекләре-иң зур хәзинә, гражданин шәхси тормышның кагылгысызлыгына, шәхси һәм гаилә серен, намусын, абруен, чын исемен саклауга хокуклы икәннен аңлап эш итәргә тиеш.

27. Муниципаль хезмэткэрләр вазыйфаи бурычларны үтәгәндә чикләнергә тиешле:

- а) теләсә кайсы төрдәге дискриминацион характердагы: яшь, раса, милләт, тел, гражданлык, социаль, мөлкәти яки гаилә хәленә карата, сәяси яки дини гамәлләрдән;
- б) тупаслык, дорфалык, төрле гаепләүләрдән;
- в) янаулардан, куркытулардан;
- г) хезмэт киңәшмәләре, әңгәмәләр вакытында тәмәке тартудан;
- д) төрле кооррупцион гамәлләрдән.

28. Муниципаль хезмэткэрләр үзләренең эш тәртибе белән коллективта эшлекле мөнәсәбәтләр, бер-берсе белән хезмәттәшлек урнаштырырга тиешләр.

Муниципаль хезмэткэрләр вазыйфаи бурычларны үтәгәндә гражданнар белән әдәпле, игелекле, игътибарлы мөнәсәбәттә булырга тиешләр. Муниципаль хезмэткэрләрнең тышкы кыяфәте, аларның хезмэт вазыйфалары гражданнарға хөрмәт хисе уятырга, эшлекле стиль таләпләренә буйсынырга тиеш. Муниципаль хезмэткэрләрнең төп кагыйдәләре - тышкы кыяфәт һәм эшлекле киём. Төп элементлары – эшлекле костюм.

V. Кодексның аерым нигезләмәләрен бозган өчен жаваплылык.

29. Муниципаль хезмэткэрләрнең Кодексның аерым нигезләмәләренән тайпылган очракта комиссия утырышында гаепләү, ә Россия Федерациясе законнарында Кодексның аерым нигезләмәләрен бозган очракта юридик жаваплылык чаралары каралган.

Муниципаль хезмэткэрләрнең Кодекс нигезләмәләрен саклау аттестация, кадрлар резервын формалаштырган очракта, шулай ук тәртип кагыйдәләрен бозган очракта административ жәза карала.